

האפשרויות התקציביות, מן הראוי היה, לדעת הביקורת לבדוק מחדש את ההסדרים הנוגעים לתשלום ההוצאות על מטעני העובדים כדי להקטין את ההוצאה באופן משמעותי.

המשרד הודיע בינואר 1978, שהעביר את הטיפול בנושא לוועדה הבינמשרדית לתנאי שירות בחוץ לארץ ולנציב שירות המדינה.

משלוח דואר דיפלומטי

בשנת הכספים 1976 הוציא משרד החוץ על בלדרות ומשלוחי דואר דיפלומטי לחוץ לארץ 7,719,012 ל"י; משרדי ממשלה ומוסדות ממלכתיים השתתפו בהוצאות אלה בסכום של 2,972,382 ל"י. סכום זה כולל את הוצאות המשלוח של הדואר הדיפלומטי באוויר וכיום ואת הוצאות הבלדרים המלווים את המשלוחים.

התשלום עבור המשלוח נעשה לפי תעריפים, שנקבעו על ידי יאטא, המבדילה בין דואר פרסומים לבין דואר אחר. נמצאו הבדלים ניכרים בין המחירים, שגובה משרד החוץ מהמשרדים והמוסדות המשתמשים בשירותיו עבור הובלת הדואר, לבין המחירים, שהמשרד עצמו משלם לחברות התעופה. עבור דואר פרסומים גובה המשרד ברוב המקרים מחירים גבוהים מן המחירים ששילם בפועל עבור הובלת הדואר, ואילו עבור הובלת דואר מסוגים אחרים גובה המשרד סכומים הנמוכים בהרבה מהמחירים שהוא עצמו משלם.

— משרדי הממשלה והמוסדות השולחים את הדואר באמצעות משרד החוץ, משלמים חובותיהם, בדרך כלל, כעבור חודשים מספר. נמצאו מקרים לא מעטים, שמשרדים ומוסדות שונים לא שילמו את חובותיהם לשנת הכספים 1976 עד סוף שנת 1977. נמצאו גם מקרים של חובות משנים קודמות.

— בדיקת החשבוניות של חברות התעופה על ידי מחלקת הכספים של המשרד מתייחסת להתאמה בין המשקל שהוטל והמחיר לק"ג לבין הסכום הכללי, אך אין נערכת בדיקת התאמה, מדגמית לפחות, למחירון. המשרד הודיע בינואר 1978 שמעתה יבדוק, באורח מדגמי, גם את ההתאמה למחירון.

— אין למשרד החוץ בלדרים קבועים, ולפיכך הוא נוהג לשלוח בתפקיד זה עובדים מיחידות שונות, לעיתים גם עובדים בכירים. בשנים 1976 ו-1977 שלח המשרד בתור בלדרים, לקפריסין ולאתונה גם 4 עובדים של נציבות שירות המדינה ועובד בכיר של מוסד ציבורי. לדעת הביקורת הטלת תפקידי בלדרות — שמימונם בא מהתקציב המיוחד לעניין זה — על עובדי מדינה ועובדי ציבור, שנסיעתם אינה דרושה למילוי תפקיד בחוץ לארץ מטעם משרד החוץ, היא בלתי רצויה.

ממצאי מעקב

הקונסוליה הכללית בניו-יורק

דו"ח שנתי 26, עמ' 378

משכן הקונסוליה

הקונסוליה שוכנת בבניין משרדים במרכז המסחרי של ניו-יורק בקרבת בניין האו"ם. באותו מקום נמצאו גם משרדי המשלחת לאו"ם ויחידות שונות של משרדי ממשלה אחרים. לממשלת ישראל נציגויות נוספות בניו-יורק. לחלקן דיור נפרד עם מינהל וסדרי אבטחה, נפרדים. הביקורת העירה שמן הרצוי היה לבחון בהקדם את האפשרות לרכז את הנציגויות של ממשלת ישראל בניו-יורק במספר קטן יותר של מקומות כדי לחסוך בהוצאות מינהליות ובהוצאות האבטחה. נציגויות האוצר אוחדו בבניין אחד בשנת 1977, אך לגבי נציגויות אחרות לא חל שינוי.

מנגנון העובדים

החקתו של שליח בארצות הברית עלתה למדינה כ-23,000 \$ לשנה. העסקתו של עובד מקצועי מקומי או ארעי עלתה רק עד 14,000 דולר. הפער בולט עוד יותר בתחום

התפקידים המינהליים, שכן ההוצאה הממוצעת לעובדים המינהליים אינה עולה על 10,000 דולר לשנה. הביקורת הציעה להעסיק עובדים מקומיים וארעיים בתפקידים מינהליים, ולצמצם את מספר השליחים.

בעקבות הביקורת הוקטן מספר השליחים בשלושה והם הוחלפו בעובדים ארעיים מקומיים בעלי אזרחות ישראלית.

מספר משרות מרכזיות בתחום המדיני וההסברתי, לא היו מאוישות במשך תקופה ארוכה, או במשך מספר חודשים כמו המשרה של קונסול לענייני תרבות וזו של קונסול לענייני חינוך. המשרה של קונסול לענייני חינוך בארצות הברית איישה באוגוסט 1976 ושל קונסול לענייני תרבות בחודש מאי 1977.

לשם שיפור השירות המליצה הביקורת על הארכת שעות הקבלה בקונסוליה.

ההמלצה בוצעה.

הקונסוליה העסיקה בני משפחה של שליחים ושל עובדים ארעיים, דבר העשוי להוות גורם למתיחות בין העובדים.

מספר בני המשפחה שהועסקו בקונסוליה צומצם.

שכר דירה

בשנת 1974 שולמה ל-36 שליחים ששירתו בקונסוליה הכללית בניו יורק השתתפות בשכר דירה בסכומים שבין 240 דולר לבין 1,000 דולר לחודש, מביניהם ל-6 עובדים מעל 700 דולר; ממשכורת העובדים נוכח 20% כהשתתפותם בהוצאה זו. ביוני 1975 נקבעו כללים חדשים בעניין זה, שלפיהם תאושר לעובדים בניו יורק השתתפות בשכר דירה בשיעורים שבין 300 דולר לבין 690 דולר. לעובדים בכירים ביותר ניתנה השתתפות בסכום יותר גבוה באישור המשרד הראשי. (ראה בעניין זה עמ' 390 בדו"ח זה).

עם הנהגת השיטה החדשה ב-1975 צומצמו ההוצאות על שכר דירה; עובדים הגרים כעת בדירות יותר זולות נהנים מההפרש בין שכר הדירה הממשי ובין קצובת שכר הדירה, המשולמת להם בהתאם לדרגתם ולגודל משכורתם.

ביטוח רפואי

השליחים היו מבטוחים ביטוח אישפוז בשתי חברות וביטוח רפואי משלים בחברה שלישית, הכולל גם ביטוח טיפולי שיניים וביטוח חיים. בשנת הכספים 1974 הייתה ההוצאה נטו, לאחר נכויי השתתפות השליחים והחזר הוצאות מחברות הביטוח על חשבון קרן הריפוי, סך 65,400 דולר, המדינה כיסתה בצורות שונות את כל ההוצאות הרפואיות של העובדים — למעט השתתפות מזערית של השליח כאשר נהנה הוא מתנאי ביטוח רפואי מקיפים מהמקובל בארץ.

בעקבות הביקורת הותר החווה עם חברות הביטוח שנתן לעובדים הטבות מעבר לאלה המקובלות לעובדי המדינה בארץ. כיום מבטוחים העובדים בחברה אחרת, הנותנת ביטוח אישפוז וביטוח לשירותים רפואיים רגילים. ההוצאה בשנת הכספים 1976 על חשבון קרן ריפוי — לאחר הורדת החור ההוצאות מחברת הביטוח הסתכמה ב-60,943 דולר.

הפקדות בנקים

הקונסוליה בניו יורק משמשת מרכז להעברת אמצעי מימון ליתר הקונסוליות בארצות הברית ולשלוחות אחרות של ממשלת ישראל שביבשת. מסך 1.8 מיליון דולר, היו מופקדים 650,000 דולר בנק מקומי, ויתרת הכספים היתה מופקדת בשלושה בנקים אחרים. לביקורת הוסבר כי הסכום מיועד לקניית מגרש לבניית ביתה החדש של השגרירות בושינגטון. לדעת הביקורת

היה מן הראוי שהסכום יופקד בידי נציגות האוצר בניו-יורק יותר מאשר בבנק פרטי, דבר שגרם הפסדים לקופת המדינה.

ביוני 1977 הסתכמה יתרת הכספים שבידי הקונסוליה ב-187,000 דולר. נוסף על פקדון בסך 525,000 דולר, באוקטובר 1977 הועבר מהפקדון סך של 400,000 דולר לשגרירות לצורך חכירת מגרש לבניית בניין חדש לשגרירות (ראה בדו"ח זה, עמ' 399).

תרומות

בקונסוליה לא היה רישום של השיקים שנתקבלו כתרומות למען ישראל ושהועברו לאוצר. הקונסוליה גם לא שלחה מכתבי אישור לתורמים בהנחה שהאוצר יעשה זאת, אולם כפי שנתברר מתלונות שהגיעו מתורמים לקונסוליה, לא קיבלו מכתב תודה אף מהאוצר.

בהתחלת 1976 הונהג טופס בקונסוליה בניו-יורק לרישום התרומות ועליו גם הוראה, לשגר מכתב תודה לתורם.